

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Александър Иванов Маринов

член на научно жури, определено със Заповед № 219/03.02.2020 г.
на Зам.-ректора на УНСС – София

Относно: дисертационен труд за придобиване на
образователната и научна степен „доктор”

по професионално направление 3.3 „Политически науки”

**Тема на дисертационния труд: „УПАДЪК НА СОЦИАЛНИЯ КАПИТАЛ ПРИ
НЕОЛИБЕРАЛНА ПОЛИТИКА”**

Автор на дисертационния труд: Теодор Симеонов Славев,
задочен докторант към катедра „Политология” при УНСС

Научен ръководител: доц. д-р Ивка Цакова

1. Обща характеристика на дисертационния труд

Представен е дисертационен труд с обем 275 стандартни страници, разделен на увод, 3 глави, заключение, библиография и приложения. Библиографската справка съдържа 170 източника на български и английски език. Източниците са разнообразни, актуални, авторитетни и сред тях няма неизползвани, т.е. библиографията е пълноценно приложена. Значимо място в цитираната научна литература заемат имащи пряко отношение към темата работи на български автори. Литературните източници са ползвани компетентно и коректно.

Дисертационният труд в този вид покрива изискванията на действащите нормативни документи - ЗРАС, както и Правилника за неговото прилагане и документите на УНСС.

2. Характеристика на структурата и съдържанието на дисертационния труд

Избраната структура на дисертацията съответства на препоръчителните стандарти за цялостно изследване, предназначено да валидизира теоретични предпоставки на една динамично развиваща се научна и приложна област – анализа на съвременната проблемна ситуация относно разбирането на социалния капитал, и в

частност, такъв актуален аспект, какъвто е критичното осмисляне на доскоро господствалата неолиберална перспектива. Добре са обосновани актуалността и значимостта на темата. Последователно и аргументирано са дефинирани логиката и структурата на анализа, целта, задачите, методите, изследователската теза и ограниченията на изследването. Известни възражения предизвиква прекалено големият брой на формулираните хипотези, като се има предвид, че първите две имат пределно широк обхват и трудно подлежат на емпирична проверка.

Добросъвестно са използвани широк кръг първични и вторични източници на факти и данни, като особена стойност имат приложените и пълноценно използвани в разработката собствени емпирични проучвания на социалния капитал в специфична общност – младежка организация в рамките на политическа партия. Съществено достойнство на дисертацията е нейната подчерана практико-приложна ориентация.

Общото впечатление от структурата на дисертационния труд на Теодор Славев показва изградена теоретико-методологическа култура, самостоятелно изследователско мислене и отлично владение на практическите техники на разработване на такъв тип текст. Високо може да бъде оценена способността на дисертанта да формулира коректно ограниченията на изследователския подход и изводите от изследването

3. Оценка на научните и практическите резултати и приноси на дисертационния труд

Цялостната оценка на предлагания дисертационен труд говори категорично за високата подготовка на дисертанта и за способност целенасочено да се преследва реализирането на сложни научни задачи. Въпреки че се опира на редица утвърдени концепции за лидерството, Теодор Славев ги осмисля творчески и успешно се стреми да ги приложи в български контекст, при това в една малко изследвана област.

Бих конкретизирал оценките си за **достойнствата и приносите на дисертацията** в следните три пункта.

Първо, изборът на темата. Актуалността и значимостта на проблематиката е особено ясно открояна, тъй като в условията на задълбочаващи се кризисни процес в съвременното българско общество реанимирането на социалния капитал се очертава като задължителна предпоставка на позитивната промяна. Наложеният от неолибералната идеология манталитет на „спасяване поединично” очевидно не работи и носи все по-големи щети както на индивидуално, така и на общностно равнище.

Второ, изграждането на добре обоснован авторски модел на изследването на социалния капитал, който инкорпорира различни аспекти (структурно-функционални

и когнитивни), разгледани на две нива – релационно и системно (в зависимост от вида благо - индивидуално или колективно).

Трето, формулираните изследователски резултати и изводи относно **прилагането на авторския модел за анализ на тенденциите в социалния капитал и условията на българския преход.** Теодор Славев се е справил много добре с това предизвикателство, като развива редица интересни идеи и предложения. В това отношение, според мен, трудът има приносен потенциал и създава полезни перспективи за по-нататъшното развитие на изследванията и практиката на политическите процеси у нас.

Представеният от дисертанта автореферат отговаря на изискванията. Налице са изискваните публикации по темата. Като цяло може да бъде приета авторската справка за приносите.

3. Критични бележки и препоръки

Изтъкнатите по-горе положителни страни на дисертационния труд категорично доминират в общата ми оценка. Имам някои конкретни въпроси, критични бележки и препоръки, които, надявам се, биха помогнали за усъвършенстване на по-нататъшната изследователска дейност на дисертанта.

Сред всички възникващи дискуссионни въпроси би отправил към дисертанта следните два:

3.1 Кои са аргументите в полза на определянето на българския преход като „неолиберален“?

3.2 Няма ли противоречие в твърдението, че „Неолиберализмът се стреми да изключи индивида от всякакви идеологически общности“ (с. 26 от автореферата), като се има предвид, че неолиберализмът също е идеология?

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.

Като имам предвид: научно-теоретичната, изследователската и приложната значимост на труда и ясно откритите му достойнства и приноси

препоръчвам на уважаемото жури ДА ГЛАСУВА ЗА присъждане на научно-образователната степен „доктор“ на Теодор Симеонов Славев.

06.03.2020 г.

Изготвил становището:

проф. д-р Александър Маринов